

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Előfizetési árak
 Egész évre . . . 5 frt — kr.
 Fél " . . . 2 frt 50 kr.
 Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
 Tantóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések
 a legjutányosabban számítatnak.

Szerkesztőség
 hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Hochsutfcza 42. szám.
 Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Náray Lajos könyvnyomdá- jába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A szédelés korszakában.

(K. S.) Ha végigtesztünk a legközelebbi múlt pár évizedt eseményeit, el kell hinnünk, hogy nemcsak ezernyi ezer hőstett és politikai változás adott dolgot Klónak, hanem a civilizáció áldásdus haladásának az emberi nem művelődés-történelmében a legközelebbi pár évizedt — legfőképp nálunk — egész küön kötetet igényelne.

Jól is van ez így; minél kevesebb vérengzést, harcot és háborút jegyez majd föl a történet muzsája — bár ebből is volt része s van most is quantum satis — annál többet jegyezhet föl a béke áldásdus hatása alatt tett előhaladását.

Hanem minthogy minden dolognak két oldala szokott lenni, t. i. egy jó és egy rossz, úgy a polgárisultság és művelődés óriási jó oldalának is megvan a maga árnyképe. Ez árnyképek olyanok, mint a nemesített fa dereka és koronájából kibúvó fayu hajtások, melyek buján növekednek, mert könnyen hozzáférhető helyen szopogtatják el a táperő jó részét a többi jó gyümölcsöt termő ágak elől; s ha a kertész nem gondos s nem veszi észre idejében a bajt: a fayu hajtás úgy elszívja az életerőt a többtől, hogy csakis az egész törzs kockázataival veható le, s ami először csak jelentéktelen kis — hogy úgy mondjuk — kőröm-levégés lett volna, később megerősödött végtag veszedelmes amputálásá válik.

A művelődés áldást termő fájának egy koronaága az ipar és kereskedelem fölvirágzása, gyárak keletkezése, a mezőgazdaság terén oszkerübb mivelés és hatványozott productie; nyugtetet tálmány s eredményes buvárlatok s.t.ell. De

mindezek előnyei mellett ott vannak a sötétebb árnyoldalak is. Most csak az ipar és kereskedelem terén mutatkozó egyik fayu hajtásra, a szédelésre reflectálunk; jó idő, a mikor sorba veszünk minden fayu hajtást s igyekszünk szép sorban — a menyire kerül telik — lenyesgetni.

Hány és hány gyár van az országban, mely lelküismeretienül egészségrontó műbor készítésével foglalkozik s állít elő nagy mennyiségben olyan válamit, a mit a legjobb borok élvezése alatt borítának világga, pedig minden inkább, csak nem bor!

Hány beteg halt el, kinek az orvos erősítő italtokajj asszut rendelt, s a szegény beteg megvette jó drágán a tobjai ass tnak nevezett szép üvegekben lepecsételt műbort, mely még nem csak asszút, de közönséges szőlőt sem látott soha! Persze, hogy ettől meg nem erősödhetett szegény.

Hat még az a nyugtet sok szeszgyár! Olcsóvá és elérhetővé tette a kölesből és rohadat burgonyából készült spiritust és ebből készített palinkát, ezt az igazi vitriolos méregt, melynek évenként ezeren és ezeren lesznek áldozatai! Ez már aztán igazi szeszpar!

A kereskedelem előhaladása szülte a reclamat, ez pedig a szédélést. Sok ezerre megy azok száma, kik hirdetések utján mérégdrágán kapnak haszontaian portékát, mert hittek a nagyhangú hirdetéseknek.

Legfőkéntőbbek az u. n. szépitőszerekkel való visszaélések. Brillantiin, Melusine, Liliomvíz, Ravissante s.t. hangozatos czimek alatt adnak 2—3—4 frtért 10—12—20 kr értékű haszontalanságot, a mi jó, ha nem ártalmas.

Mások britannia ezüstöt ígérnek s — péhkanalakat küldenek 7 8 frtért 50 kr értékű, valódi tűzben aranyozott ékszereket — rézből, valódi svájci sebzórát — bádogból; valódi taji és borostyán szipkák és pipákat az egészségre ártalmas komisz massából, mesés olcsóságú ruhaszöveteket, vásznakat s az ördög tudja még miket hirdetnek hallatlan olcsó áron, de mely áráknál tiszerte kevesebbet ér a küdőit haszontalanság. (Vége kő.)

Az ifjuság hangversenye.

Nem vétünk tán, ha ily czimtel adunk, azon, minden irányban kiünően sikerült hangversenynek, mely hivatva volt, a főgymsiumi segélyegyesület pénztárának anyagi hasznot teremteni.

Nincs vonzabb, nincs lelkesítőbb eszme az ifjuság eszméjénél, s ha különösen a tanuló ifjuság ad magáról életelt, a város vénei megfigojdnak, a képzeltet varázs szárnyin repülnek vissza azon korba, hol őrők, velük, mellettök lelkesültek apáik, az ifjabb generatio pedig a félmúlt és jelen közti határovaikat észre sem véve, egész tömeggel kapcsolódik a haza leendő oszlopaihoz.

A múlt, jelen és jövő allegóriája teremtett egy sikerült estélyt, igazi demokratikus társaságot varázsolat egybe, s ennek igen kellemes hatása alatt a búvész nagymesterek nomina non sunt semper odiosa, dr. Platz Bonifaz és Főker Gusztáv tanár urak nyilvános elismerésben, de megvallom, titokban, s pedig sürin, sok szapulozásban is részesültek.

A harczai dalok első sorban dicsoirik a győzelmek vezért, a neves és

névtelen hősök babérjai csak azután rakatnak le.

Miért nem rendez, a búvészek nevezett két nagymestere évenként egy ily estélyt, angol phlegma, francia mozgékonyaság, két ily tulajdon egyesülésével a siker mindig biztos.

No de én csak a szapulozást ismél telni akartam, arról okoskodni tilt a szerénység.

Rend, pontoság, figyelem, szabatos előadás, telt, zsufolya telt ház, kitűnő jó kedv, fesztelenség, tehát a tökéleteség jellemezte az estélyt.

De hát nincs öröm öröm nélkül, a boldogság sohasem teljes, hideg volt a hangverseny-és éttetere, azt azonban a lelkesedés lobogó lángja fejletett.

Tudja Pál, mit kaszál. Ez a körülmény a búvész nagymesterek programjába felvéve volt, s tán helyesen, mert a p.us és minus egyesülése, jó közép utat adott.

A szreplő urhögyök: Spitzer Anna, Fejes Ika, Visnyovszki Janka kisasszonyok igen-igen megeredlett tapsokban, a gymsiumi ifjuság szereplő tagjai sürű éljenzésben, Bene Gyula ur mint szerző általános gratulatókban részesültek.

A hangverseny kellemes hatása tartotta együtt a közönséget kora reggelig, folytón a legvigabb kedélyhangulatban.

Sok ily kellemes mulatságot kívánunk.

Hasznos tud nivalók.

Kís hivatalért sokat ódrnak, naggyért keveset.

A nyilvános élet nem azt mutatja, hogy mit az ember, hanem azt, hogy minek akar létezni.

Steiner Gyula.

TÁROZA.

Byron.

(Vajda Jánosnak „Don Juan” megjelenése alkalmából.)

Egész életben bántam s üldözött volt, Szabad, nagy szellem rablékek közt volt, A szenvedésnek roppant virtuóza, Ki — míg szívében egy élő pokol, Mig minden étét titkos könnye sózza — Dallal búvól s kacagva baldokol.

Olvast! Előtted pattan lelke zára, Csak te lehetsz e mély tenger búvára, Őly hiven mint te. at nem érzi más, Hogy e törpek közt boldog óriás Kinek könnyében ten könnyed ragyog — Miért volt oly nagy és oly elhagyott! 1885 január 7.

Ábrányi Emil.*

Hámosi ur mátkáját árulja.

— Rajz —

Írta: TOLNAI LAJOS.**

Óh, minden a szerencsés társulástól függ!

Nem tudom, ez a szép mondas a nagy Eotvos remek gondolataiból van-e kiesveve, vagy talán a Gyulai Pál Romhányijából, annyi igaz, hogy Hámosi Pál, igen tisztelt tanár-társam, régebbein is, amikor még a határtalan Romhányit csak nagyon beavattott olvashatták szoros titok pecsétje alatt, kéziratban — el-elmondogatta, hol kevés-lyebben, hol alázatosan, azonban hogy feleséget karácson szombatján eltakar-*

* A teljes kölönök e gyönyörű kis versét lapunk számára írta, abból az alkalomból, hogy Hámosi Pál által fordított „Don Juan”-ja megjelent s valóságos iradalmi eseménynek len. Szerk.

** Nagybüvő regényírónak s kitűnő rajz-ára fölírjuk t. olvasóink figyelmét. Szerk.

totta, — most már sürűbben lehet hallani a derék ember ajkairól:

— Barátom, minden a szerencsés társulástól függ. Igen is, — fordult felém — hiszed-e azt György?

Nem merem határozottan felelni erre a fogas kérdésre, már csak azért sem, mivel mai nap mások sem igen felelgetnek semmire is azonnal, de azt észre vettem, hogy Pál barátom valamely föltte fontos tételet csomózgat a lelke mélyében, és hogy igen jól tenném, ha azt az életbevágó tételet én magam törekedném egy merész lellépéssel kibontani.

A mivel lehetett — mint most a semmiből fölemelkedett nagy diplomaták mondják: e s e k é l y s é g e m, tehát tulajdon csekélységem szorgalmasan kinyalagta egy-nyel mással, szíval, szívörtümmal, mikor e hatalmas mondas megindult, boroscskával is, hanem tovább nem mentem.

Ó is lassan tudhatta elhatározni, hogy fejtszével a kemény fába csapjon, hanem hát a körölmények kénszerítő hatása alatt kellett tennie, mert másképp nem is tehetett volna: odacsapott.

Maga is megrendült a nagy sühintás alatt.

Rám nézett sárgásbarna cigány arcával, husz-huszonöt szájból álló fekete bajuszt mozgatta — és a mellett bátorogott akart belém lehelni.

— Zsuszit . . . adj csak egy szál gyufát.

Adam.

Szuszogott, szipkóit mint a beteg galamb. Óh, hogy égett arca, mivel hogy némely ember e lelléposuit század utódo felében is szemérmetes.

Egy erőset barakolt, s mutatán akadályozott lélegzetén jócskán könnyített — még

nyajasabb mosolytal tekintet reám. Győngöden a vállamba tette kezét, s utalt azokra a szép napokra, melyeket mi együtt töltöttünk el, hol itt, hol ott.

Azt hittem ma egész estvén a szép és boldog visszaemlékezésnek fogunk élni — és mára nem térünk át.

Zsuszit még egy kicsit hagyta is pihenni.

— Óh, barátom, György, minden a szerencsés társulástól függ — fogott újból fötetelehez.

— Attól — szóltam, nem állhatn meg, hogy végre én is ki ne fejezzem e gyakorlati igazságit iránti teljes elismerésemet.

— Tehát igazat adsz? — ragadt meg kezem.

- Minden esetre.
- Belátod, hogy a szerencsés társulás mily nagy fontossága?
- Én be.
- Minden viszonyok között?
- Igen.
- Barátságban, összeköttetésben és . . . .

Még most is félt kimondani.
 — Igen, Pál.
 — Mi különben, azt te is tudod, és sokszor tapasztalhattad, hogy ugy nagy és kis kérdésekben és jellembevágó dolgokban örökök meggyeztünk. Bocsáss meg, régóta nem is tekintettünk másképp sógoromnál, mint a Karácsondy család tagját.

Karácsondy Mihály ur igazgató tanár volt a nagy kút terén. Hatalmas férfiú. Sok előkelő és nem előkelő szülék réme, avagy oszlopa, már amint ezt vagyoni állapotuk szemközölte. — Igazgató volt nekem is. Szegény, de óvatos, mindig mintha egy kis selyem-zsinóron tartott volna. A szép jóvedelmekből többször juttatott. Ámbar ilyen-

kor Pál barátom nem is késett odasúgni a fülembé:

— Minden a szerencsés társulástól függ.

Gondoltam is, hogy ez sokak jólétének lehet forrása.

— Már első szerencsém, — folytató Pál barátom, és most szépen haladva előre — az volt György, érts meg édes György hogy a jó sors mint hat osztályt végzett árva fát a hires Derzsi intézetnél Karácsondyval hozott össze. Ott nála, ah mennyi tapasztalatot gyűjtöttem, mennyi jó ebédeket, vacsorákat . . . .

És nevetett. Mert lehet az ilyen jó vacsorákon és ebédeken nevetni. Bizony lehet.

— És tudod György, most rendez tanár vagyok, én aki ártvaságom miatt most valahol egy városi irnokocska volnék talán. Rendes tanár György a historiából és kronológiából. És tudod egy kis szőlőskét is vásároltam.

— Még nőtelen korodban?

— Dehogy! hanyatlott hátra kedélyes nevetéssel. Hát ki tehetne ilyenit nőtelen korában? Egy szegény, hat osztályos dominus? Ah, persze! Előbb természetesen meg-házasoltam, és oly szerencsével . . . .

— Karácsondy nővérét . . . .

— Iliat persze Karácsondy Pepit. Azt vettem el. Pepi egy igen jó teremtes volt . . . .

Itt megállott.

Pepi, az az Hámosi Pálné, egy szegény, sovány, rút, időske lány volt, oly sovány mint a jót csakzáradt öng deszka. A karjai-ból csak a csontok jutottak a szövtéség boldogítására. Fogai mint a tonított ostor, egy másra igyekteték és szeles homlokcsontjába nagy voltak beekelve apró mozgó fekete sze-

— Vettük a „Gondozó” 20. számát a következő változatos tartalommal: „Az új főispán” regény Tolnai Lajostól; „Rözsaszírmok” költemény Vészi Öljánról; „A végzet” regény Margitay Dezsőtől; „Egy rút leány története” tudományos Balázs Sándortól (vége); „Székely fűzők, székely bájok” történelmi regény P. Szathmáry Károlytól; „A gyöngyvirág” elbeszélés Léway Sándortól; „A gránátkőves asszony”, Maritit E. legújabb regénye, fordította Mattonly Frigyes; ezeket követő a botikék érdekes tartalma u. m. A magyar gazdasszony, vezetők, talányok, talányjelzők és szerkesztői posta. A minden vasárnap megjelenő „Gondozó” előfizetési ára: huyedőre 1 frt 50 kr., egy hónapra 50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadó tulajdonoshoz küldendők Budapesten, VII., dobóutca 14. F. Elyemelzetűjek olvasóinkat a kitűnő lapra, melyből a kiadó mindenkinék szolgálj mutatóványzámmal ingyen és bérmentve, ki e vegre hozzá fordul.

— „Korunk” társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap 44. száma változatos tartalommal jelent meg Kador Sándor szerkesztése mellett. Előzetési ár egész évre 6 frt. Felkesztések, tanítóknek kisebb fizetésű hivatalnokoknak és tanulóknak kedvezőre csak 1 frtöt adjuk lapunkat. Kiadói hivatal Budapest, IV. sararkazca szám. 5.

— „A Képes Család” Lapok” 19. száma Mehner Vilmos kiadásában igen változatos tartalommal jelent meg. Egyes száma ára 10 kr.

— Az „Olvások” szépirodalmi regény folyóirat 20. száma megjelent. — Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Patkőszögek.

Nem remélt hatás. „No várja hasznátalan hírkő, majd megintánál, mákor vigyáznál. A szép mosdótál!” — Kérlek kedves mama, ne verz meg — soha sem fogok többé mosdótálni.

Maliczia. Faltalérom: „Hetenként egy szer szoktam borotválkozni.”
Óregbeim ur: Ezt fölöslegesnek tartom. Ónekek elég volna egy rádrgimunka!”

Az előrelátó házmester:
— Uram, egy levelező lap érkezett ezimére.
— De hisz az, a postabélyeg után itérel, már négy napja, hogy onél felszik!
— Tudja uram, az irás nem volt egészen olvasható. Hat sorban jártam a szomszédokat, nincse benne rágalom én ellen!”

A zomnihuszon. Rajtskápnak egy zeb-metszét, midőn szomszárja zebenben kótorász.
A zebmetsző minden zavar nélkül:
— Biztosítom őt uram, az őz zebbe tévedt az én kezembe!

B. asszony neveztesz arról, hogy senkit sem enged szobhoz jutni. Minap egyik ismerőse látogatja meg.

B. asszony megmutatta neki néhány nap előtt festett arczképét.
— Mit szól hozzá, kedvesem? Ugy-e hogy jól o.vagok találva?
— A megzólalásig — ha időt engedne neki a stólasra!

Csarnok.

Kisvárosi történetek.

I.

Az énekes hadnagy.

Az órváltás megtörtént: A* hadnagy átvette az őrszobát B* főhadnagytól, még egyszer kezét fogtak, jó mulatást kívántak egymásnak, a kölcsönös tisztelgetést megadták a két őrség által, s azzal B* elvonult, A* pedig ott maradt az őrszobában.

Az őrségi szolgálat bekeötében a leg-unalmalmas komédia; az őrparancsnok majd megeszi a lejt unalmában egész délután. A* hadnagy eleinte a jeleutéseket írta meg, aztán a százzser olvasott utasításokat olvasta át szággyedszer, hogy nincse e bennük valami új, pedig igen jól tudta hogy nem lesz semmi. Aztán a kemény pamlagra hevert le, majd fölkel, az ablakon nézegetett ki, végre dudolni kezdett magában. A* hadnagy szenvedélyes énekes volt s így nem csoda, ha lassacskán behemögült a dudolásba s végre szép tenorja betöltte egészen a kis őrszobát, mind nagyobb hűvel áradtak a hanghullámok s a fiatal tiszt önleuetlen adta át magát a zene lobójának, nem véve észre, hogy odakünn a poszton álló baka kétségbeesett „Kverauszt” ordit.

Hadnagynak csak akkor tért magához, midőn az ezredes állott előtte, dühötől kipirulva. A magas „c” toroknál akadt az énekes tisztnek.

— Hadnagy ur! — kiáltá az ezredes, — önök igen szép hangja lehet, én nem vagyok zeneőr, hogy annyira méltányolhassam, de ön a leghanyagabb tiszt az egész mo-

narchiában Az őrség fegyverbe lép, aminet én: az állomás-parancsnok jövők, ön pedig idebenn torkaszakadtál ordit.

— Ezredes ur, — hebegé a fiatal tiszt elcsápváda, elismerem, hogy hibás voltam — Hallgasson ön, midőn parancsnoka beszél! — kiáltott dühvel az ezredes, — ha ön szünezcsuk, komédásnak készül is, tudni kell, hogy csak akkor beszéljen, ha önére kerül a sor. Az őrszobá u nem kosrasna, hogy itt kurjongassunk. Ho'nap rapporra jelentkezzenek.

Az ezredes káidésörtetve m-nt el, a szégyeni hadnagya pedig letőzve maradt ott. Elgondolkozott mélyen és most már nem unta magát: sorsa fölött töprengött, látta, hogy e mulatás éledlétetésének utjába áll, s általában egész katonai pályáján sötét pontot fog képezni.

„... Ha komédiásnak készül is...” — nos és miért ne? Hangja szebb jövőt ígér neki most már, miután a katonai pályán haladni úgy sem fog.

E kis baleset döntött, az énekes hadnagy egy hét müve letette tisztá rangját s a kis városban több híret se hallották.

— Ugyan, kedves Wurmbrand báró, — fordul a király egy vastag tábornokhoz, hadsegédéhez az operaházban, a díszelőadás alkalmával, — kiesoda ez a felségös hangu tenorista, nem tudja ön?

Az érdemjeles tábornok megnézi a színlapot, s aztán újra nézi, zavarba jó, nézi az énekest látesőven s aztán még nagyobb zavarba jó.

— Felsőg, valóban nem tudom, bigy-kek e szemimnők, de mintha régen láttam volna, egyszer ezredes koromban hallottam talán ....

— Menjen, kérem, adja tudtára az énekesnek, hogy meg vagyok vele cledgedve, mert valóban ritka, szép hangu művész.

A vastag tábornok kászolódik s neki indol, lejut a színpadra s egy percz mülva a felvonás közbén szemközti áll az egykori ezredes és egykori hadnagy. A magas rangú katonatiszt ép uyz hebeg most, mint a szégyeni hadnagy hebegett az őrszobában, míg végre kinyögi a király „legmagasab elismerését.”

A fiatal énekes pedig csak nézi a zavarban lejtő tábornokot s midőn az elvégzi monddkáját, katonásan szalutálva szól:

— Tábornok ur, ön tanított meg rája, hogy csak akkor beszéljek, ha rám kerül a sor. Ön elvezette, most mondok én — forró kölcsönönet önének, hogy hat élv évtől úgy összeszidott az őrszobában, mert ön tett engem viáfihört művészzé, kin az uralkodók zeme is megakad. Engedje, hogy megöleljem önt, jöltevémet!

Közigazdaság.

Mezőgazdaság és vízi építkezések.

Az utóbbi évek eseményei a mezőgazdák figyelmét fokozott mértékben terelték a talajjavítás ügyére. Tudomány és gyakorlat karöltve fárskozte a módokat, miként lehetne a földet jövedelmezőbbé s az által a fokozott igényeknek megfelelőbbé tenni. Az így felvetett kérdések közt aztán a vízi-igény kezdett legnagyobb szerepet játszani.

A víz ugyanis a mezőgazdaságra nézve az a két élvi fegyver, mely mig egyrésztől áldásos lehet a tenyészetre, másrészt, ha nagy mennyiségben jelentkezik, növényzetünk, alkotásaink szétrombolását eredményezi. A tudomány törkévese tehát oda irányult, hogy miként lehet hiányzó esetben a vízből annyit nyerni, mely növényzetünk felüdítéséhez szükséges, másrészt a nagy mennyiségben jelentkező, lapályos területeinket elborító viz ellen, hogyan lehetne védekezni; gátakat és csatornákat a legelőrzavezetőbb módon alkalmazni? A tudomány mind erre nézve megadta ugyan az utasítást, és a gyakorlatban mind eme törkévesek igen csekély előnyt nyújtottak s a vízi építkezésekbe fektetett tőkék, nem egészen czélszerűleg elhelyezett vagyottak bizonyultak. Azt tapasztálták első sorban is, hogy a hirdelen és tömegesen beletenő víz ellen a védgátak nem nyujtanak elég biztosítékot. Legújabb kezdenek annak nyomára jönni, hogy egyes bizonyos vidéken, miért gyakoribbak most a vízáradások és előntések, mint voltak akkor, midőn a föld még

nem nyíltett oly alaposan, mint most s miért okoznak ezek nagyobb károkat jelenleg. A felelet igen egyszerű, — a gazdálkodás primitív korában a vízáradás nem rombolt szét annyi befektetést.

A jelen kor tevékenysége leginkább arra törekzik, hogy védgátak építése, part-szabályozás és nagyobb folyamok átvezetése által akadályoztassék meg a vízáradás. Holott mind e munkálatok szorosan nem tartoznak a mezőgazdasági vízügyhöz. Utóbbi körbe inkább a kisebb folyamok szabályozása, erre külön képzett kulturmérnökök által, egy egységes terv szerint való keresztültetle tartozik. Meg kell azonban vallani, hogy hazánkban e tekintetben a kívánalmnak elég nem tétetik s ha itt-ott dolgoznak is ebben az értelemben, a mezőgazdasági érdekek még nem részé-sülnek kellő méltánylásban.

Ezeket eltekintve a mezőgazdasági érdekeket szem előtt tartó kultúrtechnika fő ládát abban álláná, hogy mívelésre alkalmas földről a felesleges vízmennyiséget eltávolítsa, legyen az által nagyobb, összefüggő, vagy csak kisebb, elszigetelt terület is elborítva. A mezőgazdasági vízipótlészatet legújabb mindenütt ezen irányban látjuk működni. Az alagsözvezés alkalmazásba vétele ma már Európa szerte szokásos s ezen új irányu haladás millió és millió hektár területet mentett meg az elposványosodástól. S ha hozzáveszük, hogy az alagsözvezés nemcsak az állóvizék eltávolítását, hanem a talaj szállításátését is eredményezi, a módszer előnyeit, daczára tekintélyes befektetési költségeinek, elismerni kell. — Nos hát, mind e kézzelfogható előnyök daczára, miért nem üzik e módszert nálunk is, vagyis miért nem kezdeményezik, mert a mi e tekintetben eddigelő történet, az még kezdeményezésnek sem nevezhető.

Manapság, parlamentben és azon kívül, az agrár kérdés dominál. Külön-fölelnéül különfölelőbb javaslatokat haluk a földmívelők helyzete javítására; de mind ezek közt egy hangot sem arról, hogy az alagsözvezés kultiválása által javitsunk a helyzetet. Pedig alig tévedünk, ha azt állitjuk, hogy ezen ügy felkarolása többet használna, mint e tekintetben hallott javaslatok összesége. Persze ez nagy előkészítleteket igényel. A szükséges pénz előteremtése. Ezen egyesületek által lehetne segíteni. Jó szakerek alkalmazása föfeltele és mivel e tekintetben igen gyéren vagyunk, kizárólag e szakra kellene képezni mérnököket.

A vizár elleni övrendszabályok alkalmazása, a talajjavítás törkévesének csak egyik részét képezi. Ennek kiegészítő része a már létező vizek lecsapolása és vége a viznek oda vezetése, hol az nincs, s hol arra szükség van. A mezőgazdasági vízipótlésnek tehát a jelzett irányban kell haladni, ha azt akarjuk, hogy czébra vezessen s hogy mezőgazdaságunk helyzetén javítani legyen hivatta.

Már a legrégibb korban is foglalkoztak ezen eszmével, sőt azt igen tekintélyes mérvben realizálták is; a régi időkől reánk maradt építési maradványok bizonyitják, hogy mi jelenleg a tekintetben hátrább vagyunk; s mivel államokban kivétel nélkül napirenden van e kérdés, köteleességünk tehát nekünk is ráfordítani figyelmünket s feszített erővel azon igyekezni, hogy a malasztás, a mennyire lehet pótoljuk. M. P.

Nyílt tér.*

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb és üdítő itál

SAVANYU-KÜT

legjobb asztali- és üdítő itál,
kitűnő hatásúnak bizonyult köhögéssnél,
gegehajkónál, gyomor- és hólyaghu-
ruinál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

*E rovat alatt közöltöttek nem vállal felelősséget a szerk.

Heti naptár. (FEBRUÁR 28 N A P.)

9	Hétfő	Apolónia sz.	Holdvilágosodás
10	Kedd	Skolaszta tika	Üghold 15-én
11	Szerda	Drezdó pka	3 ó. 38. pk.
12	Csütörtök	Enalia sz. vt.	reggel, szélél
13	Péntek	Rési Katalin	és kemény
14	Szombat	Palmit vt.	hideg napok
15	Vasárnap	Fauzit. Jov.	

Üzleti tudósítás.

Baján, 1885. február hó 4.

Buza új	7.15
Zab	6.—
Árpa	5.70
Rozs	6.60
Kukurkóruja	4.65
Köles	5.30
Bab új	7.50

Az árak 100 kilogr. után.

Vasúti menetrend

Bajáról — Szabadkájg.

Bajáról	indul	d. e. 10 órakor.
Bikity-Börd	»	10 „ 45 pk
Bács-Almás	»	11 „ 30 „
Csákeria	»	11 „ 58 „
Szabadkára érkezik	déli 12 „ 32 „	
Budapestre	esti 8 „ 15 „	
Szegedre	d. u. 4 „ 30 „	
Gombosra	esti 7 „ 11 „	

Felétős szerkesztő: CSERBA FERENC.

8651.
tk. 1884. —

Arverési hirdetmény!

A bajai kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság részéről **Túry Mátyas** ügyvéd bajai lakos utóajánlatá folytán, a **bajai takarékpénztár** végrehajtónak **Volly Lajos** bajai lakos végrehajtását szenvedett elleni végrehajtási ügyében az 5067/1884 sz. a. elrendelt és 7241/1884. sz. a. foganatoltatva a végrehajtási újabb arverés 600 frt tökésvetelés és ennek 1884. évi január hó 1-ső napjától járó 6%, kamatai 15 frt 90 kr végrehajtási már megállapított és a még felmerülő lóltóságoknak kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. és 146. illetve 187. §-a értelmében a szabadkai kir. törvényszék ortületén lévő a bajai 1415. sz. t. tükben foglalt Volly Lajos néven álló A. I. 1533. hr. 1451. 3. i számu 642 frt 82 kr-ra becsült ház és hozzátartozó 1 hold 35 □Öl udvar és kertre 2145 frt utóajánlatban ezenel elrendeltetik, és annak a kebelbeli tkvi iroda helyiségéigégen leendő megtartására határidőn 1885. évi márczius hó 11-ik napjának délutáni 3 órája kituzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikialtási áron alul is eladatni fog.

Az ingatlan a fent kitétt árban fog kikialtanni.

Arverezni kívánók tartoznak a kikialtási ár 10%, százalékát kézpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság.

Baján, 1884. évi deczember 21.

Rács,
kir. járásbíró.

Svájzei
Chocoladé

és
CACAO

* Amédée Kohler & Fils gyárától

* LUKEMANE (Svájzei)
* Appenzeli (Svájzei)
* Többé mint százféle ízű és mázú csokoládé
* Berni és Neuchátel-i csokoládé

* Svájzei
Chocoladé

és
CACAO.

MEGHIVÁS

a bajai takarékpénztár részéről vasárnap folyó évi február hó 22-én délelőtti 9 órakor a takarékpénztári épület volt kaszinói helyiségében tartandó

RENDES KÖZGYÜLÉSRE.

TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzletről.
2. Az 1884-ik évi zárszámadások és mérleg beterjesztése, ugy az osztalék meghatározása.
3. Az alapszabályok 19. §-a értelmében kilépendő 4 igazgatósági tag megválasztása.
4. A jegyzőkönyv hitelesítő bizottság megválasztása.
5. Az igazgatóság, számvizsgáló és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
6. A részvényesek által netán teendő indítványok megvitatása a 12. § értelmében.

Baján, 1885. január hó 29.

A bajai takarékpénztár igazgatósága.

8. § Minden részvénytulajdonos, ki a közgyűlésen szavazatával élni akar — tartozik részvényeit a közgyűlés megvitatása előtt legalább egy nappal az igazgatóságnál terítvény mellett letéteményezni, ki ezt tenni elmulasztja, szavazatával a közgyűlésen nem élhet. Megkívánatjuk azonban, hogy részvénye a közgyűlés előtt három hónappal saját nevére írva legyen.

MEGHIVÁS.

A BAJAI KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ-EGYLET

igazgató-tanácsa január hó 25-én tartott ülésében hozott határozata szerint az alapszabályok 25. §-a értelmében az ez évi

rendes közgyűlést

1885-ik évi februárhó 22-ikére tűzvéni ki, melyre az egylet tagjai oly hozzáadással hivatalnak meg, hogy az a jelzett napon délután 2¹/₂ órakor a város-háza nagytermében fog megtartatni.

Ez alkalomra a következő napirend állapítatik meg:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő-bizottság megválasztása.
  2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság a lefolyt évről szóló ügykezelés iránti jelentése.
  3. Az igazgató-tanács és a felügyelő-bizottság által megbralt mérleg előterjesztése, és az igazgató-tanács ugy a felügyelő-bizottságnak számadási felmentvénye.
  4. Az 1880-ik évtársulat vegleszámoló 5 tagból álló bizottmány
  5. Igazgató, aligazgató
  6. Hat kilepő igazgatótanácsi, és 3 pöttag
  7. 3 felügyelő bizottsági tag megválasztása.
- Baján, 1885. január hó 25.

A BAJAI
kölcsönös segélyző-egylet
igazgatósága.

Jegyzet. A mérleg és a lefolyt üzlet-évről szóló igazgató-jelentés, ugyazintén az egyleti tagok betrandes névsora az üz letrészek kitüntetésével nyolcz nappal a közgyűlés megtartása előtt egyletünk helyiségében atvehető.

NÁNAY LAJOS KÖNYVNYOMDÁJA

KÉSZIT

GYORSAN, CSINOSAN és JUTÁNYOS ÁRON

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT.

Készit továbbá

ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOKAT

FALRAGASZOKAT,

számlákat, adress- és vizit-kártyákat,

ÉTLAPOKAT,

elje yzési- és esketési meghívókat,

GYASZJELENTÉSEKET, KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKAT,

ugyszintén raktáron tart

kötelezvényeket és ügyvédi meghatalmazásokat.